

Reacties op ‘Opiniestuk’ van Jeroen Brouwers over Angèle Manteau in *De Morgen* van:

1. Prof. dr. G. de Schutter, vast secretaris KANTL;
2. Ward Ruyslinck.

In: *De Morgen*, 23 januari 2004.

Opiniestuk Jeroen Brouwers (1)

Schrijver Jeroen Brouwers kreeg de gelegenheid om een uitvoerig opiniestuk te schrijven naar aanleiding van de recente huldiging van Angèle Manteau door de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVABWK) (*DM 21/1*).

Jeroen slaat evenwel de bal fundamenteel mis wat de aard van de onderscheiding betreft: de ‘gouden penning’ is aan Angèle Manteau niet toegekend door de ‘Gentse’ academie, de Koninklijke Academie vóór Nederlandse Taal- en Letterkunde, zoals hij in zijn stuk beweert, maar wel degelijk door de KVABWK, die in Brussel resideert. Het verschil is van belang: de ‘Gentse’ academie telt, zoals haar titel aangeeft, onder haar leden alleen mensen die met taal- en letterkunde bezig zijn, de Brusselse heeft die juist niet. Die heeft wel cultuurfilosofen, historici en boek- en bibliotheekwetenschappers onder haar leden, en het zijn precies die mensen die ervoor gepleit hebben om na dr. Paul Janssens, oprichter van een bekend farmaceutisch bedrijf, in 2000, na politicus Karel Van Miert in 2001 en na aids-specialist Peter Piot in 2002 iemand uit het boekenvak met de gouden penning te vereren.

De bedoeling van die gouden penning is een persoon te huldigen voor een loopbaan in het openbare leven, waarin wetenschap en/of cultuur een bepalende factor geweest zijn. Hoewel het instituut dat ik vertegenwoordig, de ‘Gentse’ academie, geen enkele inbreng gehad heeft in de keuze, geloof ik vast dat Manteau ‘met haar uitgeverscapaciteiten onmiskenbaar haar stempel heeft gedrukt op de Vlaamse literatuurgeschiedenis’. Maar voor degenen die het eerbetoon opgezet hebben heeft ongetwijfeld de doorslag gegeven dat Angèle Manteau ‘de belangrijkste literaire uitgeefster van de twintigste eeuw (in Vlaanderen) is geweest’. En dat wordt door Brouwers zijn opmerkingen, ook als ze terecht zouden zijn, absoluut niet ontkracht.

Prof. dr. G. de Schutter,
vast secretaris Koninklijke Academie
voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, Gent

Opiniestuk Jeroen Brouwers (2)

Dat een kwaliteitskrant als *De Morgen* bereid is de hatelijke verzinsels en lasterlijke beschuldigingen van Jeroen Brouwers te publiceren heeft mij diep geschokt en zwaar ontgoocheld. Dat deze gefrustreerde zielenpoot bij voorkeur oudere, weerloze mensen op de hak neemt is niet alleen walgelijk, maar zegt heel wat omtrent zijn ziekelijke inborst.

Weerzinwekkend vind ik vooral de schijnheiligheid waarmee hij zijn verleden als auteur van Manteau en vriend van Manteaus overige auteurs afzweert. Ik behoorde tot de ‘bevoorrechten’, die in zijn bovenste la lagen en nu om ondoorgroendelijke redenen zijn zuur braaksel over zich heen krijgen.

In mijn briefarchief heb ik niet minder dan tweeëntwintig uitvoerige brieven van hem uit zijn ‘Vlaamse jaren’ bewaard die bol staan van vriendschapsbetuigingen en slijmerige bewondering voor de ‘tweederangsauteur’. In nagenoeg al zijn boeken uit die periode schreef hij in een voor mij bestemd exemplaar dampende ‘liefdesverklaringen’. Je gelooft je ogen niet. In *Groetjes uit Brussel*, een opdracht aan mij en mijn vrouw, ‘ware vrienden in het vijandige Vlaanderen, die steeds hebben willen begrijpen wat ik te zeggen had. Met Dank en al mijn sympathie’. Nog ontroerender is de opdracht in *Joris Okkeloen en het wachten*: ‘Voor Ward Ruyslinck die mij vriendschappelijk de hand heeft gereikt waarmee sommige anderen mij het mes op de keel drukten. Hij heeft mij daardoor en door zijn geloof in mijn bereidheid te willen woekeren met het weinige dat ik bezit, tot verder schrijven gestimuleerd, hij als zodanig daadwerkelijk de enige. Ik ben hem erg dankbaar en zal daarvan vroeg of laat getuigen...’

En daarvan getuigt hij dus vandaag, door met modder te gooien naar ‘een ware vriend’, en naar de uitgeefster die vijf boeken van de toen onbekende Brouwers heeft uitgegeven, niet vanwege de kwaliteit natuurlijk, maar voor de poen.

Ward Ruyslinck

Op 29 januari 2004 schreef prof. dr. G. de Schutter aan Ruyslinck onder meer:

Waarde collega,

Drukke bezigheden hebben mij belet u mijn welgemeende felicitaties aan te bieden voor de waardige manier waarop u gereageerd hebt op de aantijgingen van de heer Jeroen Brouwers. U hebt gezien dat ook van mij een reactie op die aanval in *De Morgen* opgenomen is, maar daaruit was het grootste deel geschrapt: precies het deel waarin ook ik wat minder koelafstandelijk tegen Brouwers argumenteerde. Dat dat door de redactie geschrapt is, is waarschijnlijk omdat het helemaal in dezelfde richting ging als wat u met veel meer kennis van zaken kon meedelen.

Met de twee reacties tezamen neem ik aan dat de lezer goed geïnformeerd is.

Met vriendelijke groet,

Prof. Dr. G. de Schutter
Vast secretaris
Koninklijke Academie voor
Nederlandse Taal- en Letterkunde

KONINKLIJKE ACADEMIE
VOOR NEDERLANDSE
TAAL- EN LETTERKUNDE

